

Taal van de Bijbel

Taal van Gods hart

Taal van de Bijbel

Taal van Gods hart

Martin van Dalen

Schrijver: Martin van Dalen

Contact: info@tov-services.nl

Coverontwerp: Rabbi & Torah-schrijver Re'uven Ya'acobov kopieert een gedeelte van de Torah in het Joods Museum in Berlijn (2014).

ISBN: 9789464054514

Voor het citeren de Bijbel is gebruik gemaakt van de Herziene Statenvertaling (HSV).

© 2020 Martin van Dalen. Citeren van tekst uit dit boekje of verwijzen naar (de inhoud van) dit boekje is toegestaan, mits onder vermelding van: Taal van Gods hart, Martin van Dalen (Brave New Books, 2020).

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Cultuur	8
1.1 Manier van denken	10
1.2 Wereldbeeld	13
1.3 Taal is ‘beeld van God’	16
1.4 Taal is beeldvorming	19
2 Bouwstenen	25
2.1 Afbeeldingen als letterwoorden	25
2.2 Woorden vertellen een verhaal	28
2.3 Woorden als mini-zinnen	33
3 ‘Bijbelse’ vormen van Bijbeluitleg	37
3.1 Inleiding	37
3.2 P’sat (פֶּשֶׁט) - letterlijk	38
3.3 Rèmez (רמז) - hint	39
3.4 Midrash (מדרש) – inleg vs uitleg	40
3.5 Sod (סוד) - mystiek	41
3.6 Rabbi Sha’ul uit Tarsen	43
4 Kaïn en Abel - tekststudie	47
4.1 De eerste tweeling in de Bijbel	47
4.2 De namen van de jongens	48
4.3 De moord – de Bijbeltekst	51
4.4 De moord volgens het Boek van de Oprechte	55
4.5 De moord volgens de Torah	57
4.6 Het kruis in Genesis 4?	59
5 Kaïn en Abel - Bijbelstudie	63
6 Taal van Eden	71
6.1 De taal misbruikt (Babel)	71
6.2 Taal als beeld van God	73
6.3 Het Foreign Accent Syndrome	76

6.4	Het doel van taal.....	80
6.5	De taal hersteld (Jeruzalem).....	82
6.6	Edenics – onderzoek naar de taal van Eden	85
7	Teksten buiten te Bijbel	87
7.1	De boeken van Henoch.....	88
7.2	Het Boek van de Oprechte.....	90
7.3	Het Boek van de Oorlogen van de HEERE.....	92
7.4	De werken van Flavius Josefus	93
8	Nawoord	95
9	Gebruikte literatuur	97
10	Verwijzingen in de tekst.....	99

Voorwoord

Toen ik vijf jaar oud was verhuisde ons gezin vanuit Zeeland naar Twente. In die tijd (1975) was de A1 nog in aanbouw. We konden de nieuwe snelweg volgen tot aan onze nieuwe woonplaats: Rijssen. Wie verder naar het oosten wilde rijden was nog jarenlang aangewezen op lokale en provinciale wegen. Ook in het westen van het land was het wegennet minder uitgebreid dan tegenwoordig. Je begrijpt dat onze familiebezoekjes zich beperkten tot de kerst- en zomervakanties. Dan pakten mijn ouders de auto vol bagage en gingen we met zijn zessen op weg om een week te logeren bij familie in Goes. Onderweg stopten we altijd één of twee keer bij een AC-restaurant om te eten, naar de wc te gaan en onze tomeloze energie wat kwijt te raken.

Van deze wereldreizen (we gingen immers ‘helemaal van Nederland naar Zeeland!’) heb ik een duidelijke indruk overgehouden van wat een restaurant is. Lekker eten aan een grote tafel met kaarsjes en ‘palmboomplanten’. Dat gaf voor mij als klein jongetje een buitenlands gevoel. En dan de andere mensen die er aan het eten waren; ze zagen er vrijwel altijd anders uit dan de doorsnee mensen in ons provinciestadje.

Toegegeven: een *Albert's Corner* is geen vijf sterren restaurant; je moet je eten zelf uitzoeken en meenemen naar de tafel. Er komt geen ober in zwart-en-wit met een doek over de onderarm schalen vol bijzondere gerechten serveren. Maar sinds mijn kinderen me hebben laten kennismaken met *McDonald's* en *Subway*, zie ik toch het verschil in de kwaliteit van het voedsel dat in beide eetgelegenheden beschikbaar is. En niet te vergeten de *ambiance* waarin het wordt aangeboden.

Dezelfde vergelijking kan gemaakt worden met onze Nederlandse Bijbelvertalingen en de taal en cultuur waarin de Bijbelboeken werden geschreven. Wanneer wij spreken over 'het Woord van God' bedoelen we meestal onze Nederlandse Bijbel(s). Eigenlijk is dat niet helemaal correct. Hoe je het ook bekijkt, alleen in de oorspronkelijke talen is de Bijbel werkelijk 'woord van God'. Het boek waarin wij over God lezen, is een vertaling van Zijn woorden. Natuurlijk is het goed – zelfs een bijzondere zegen! – dat wij Gods woorden in onze eigen taal kunnen lezen en bestuderen. Maar er is wel degelijk een verschil tussen het oorspronkelijk geschreven Woord van God (Hebreeuws, Aramees en Grieks) en de vertalingen waarvan wij gebruik maken.

Om het beeld van een restaurant te gebruiken: in vergelijking met de oorspronkelijke teksten zijn onze Bijbelvertalingen fastfood. Wij 'eten' als het ware bij *McDonald's* en *Subway* - en met recente (heel) vrije vertalingen overleven we op astronautenvoer of chemische maaltijdvervangers. De werkelijke voedingswaarde – de eiwitten, de vitaminen, de mineralen, enz. – zit toch echt in de oorspronkelijke talen. Wie daarvan eet, neemt de noodzakelijke bouwstenen tot zich voor een gezond leven.

Samengevat zou je kunnen zeggen:

HET LEZEN VAN EEN BIJBELVERTALING IS ALS ETEN IN EEN
FASTFOOD RESTAURANT: JE KRIJGT EEN VOL GEVOEL, MAAR
HET HEEFT NIET DEZELFDE 'VOEDINGSWAARDE' ALS DE OOR-
SPRONKELIJKE TEKST.

Ik hoop dat dit in de volgende hoofdstukken wat duidelijker voor je wordt. De voorbeelden die ik uitwerk zijn bedoeld om je een klein beetje te laten snuffelen aan het onderwerp. Er zijn talloze boeken over geschreven en er worden nog steeds nieuwe ontdekkingen gedaan en nieuwe onderwerpen toegevoegd. Om in restaurant-termen te spreken: ik probeer je een paar geurtjes te laten opsnuiven van een 25-gangen diner, in de hoop dat je trek krijgt en de menukaart eens gaat bekijken.

1 Cultuur

Wanneer je een eetgelegenheid binnenkomt bepaalt de eerste indruk de rest van het bezoek. Voordat de deur achter je dichtvalt krijg je al een heleboel informatie aangeboden: daglicht of sfeerverlichting, de achtergrondmuziek, de indeling van de ruimte, de kleuren en vormen van het meubilair, enzovoort. Met andere woorden: de eerste indruk zegt iets over de *cultuur* en de *filosofie* van het bedrijf waar jij je gaat laten volstoppen. De gerechten die op de menukaart staan, zijn een uiting van de factoren die de sfeer en de uitstraling van het restaurant bepalen.

Net als een menukaart is ook taal een uiting van een heleboel factoren. Samen vormen ze een plaatje van de cultuur en de filosofie van de groep mensen die de taal spreekt. Het is belangrijk om die factoren niet vanuit je eigen denkkader in te vullen. Je moet leren om ze te begrijpen vanuit het denkkader van de oorspronkelijke gebruikers! Anders kunnen er misverstanden ontstaan.

Denk maar aan het kommetje met pepermuntjes dat je in veel Aziatische restaurants ziet. Waar dienen die pepermuntjes voor? In mijn kinderjaren had ik bij pepermunt slechts één associatie: een pepermuntje (of een ander snoepje) *aan het begin* van de preek hielp ons als kinderen op zondag wakker te blijven tijdens de kerkdienst.

In een Aziatisch restaurant heeft pepermunt een heel andere functie. Daar kun je er eentje nemen om fris uit je mond te ruiken, *nadat* je een hele avond scherp gekruide gerechten hebt gegeten. Zowel het doel (wakker blijven, of een frisse adem) als het moment (begin van de preek, of het einde van een maaltijd) hebben niets met elkaar te maken. Een Aziatische kerkganger zal een rolletje pepermunt bewaren tot hij thuis heeft gegeten. Een Nederlands jongetje dat een Aziatisch restaurant binnenkomt, heeft de neiging om alvast een pepermuntje te pakken. De eigenaar zal er vast vreemd van opkijken. Rare jongens, die Nederlanders ...

In het algemeen kun je zeggen dat er een groot verschil bestaat tussen de cultuur en filosofie van onze westerse maatschappij en die van oosterse volken. Dit verschil is voor ons, westerlingen, van groot belang bij het lezen en begrijpen van de Bijbel. Dit Boek is immers ontstaan in een oosterse cultuur! Daarom kunnen wij de Bijbel (inclusief de vele vertalingen) niet zomaar tot ons nemen. We zullen bekend moeten zijn met de belangrijkste aspecten van die andere cultuur en filosofie. Anders is de kans groot dat wij ons gaan volstoppen met pepermuntjes – en vervolgens geen trek meer hebben in het voedsel waarvoor we eigenlijk zijn gekomen ...

In de volgende paragrafen gaan we inzoomen op een paar verschillen tussen ‘oost’ en ‘west’. Ik ga proberen je een idee te geven van enkele hindernissen die je kunt tegenkomen bij het begrijpen van de oorspronkelijke boodschap van de Bijbel.